

ق امشب»

کان امروز

حرکت می دهند و با رسانه قدرتمند سینما و تصویر مسائل و مشکلات جامعه را بازتاب می دهند.

در دیگر کشورها مخاطب را برای دیدن مستند به سینما می آورند و مخاطب گزینی می کنند تا مستندها دیده شوند ولی در کشور ما این کار انجام نمی شود و مخاطب چندانی ندارد و آثار مستند حمایت نمی شود. اگر چه در گروه هنر و تجربه فرصت اکران به این مستندها داده می شود اما این حمایتها ضعیف است و اگر پانصد میلیون تومان برای تبلیغات دیگر فیلمها هزینه می شود برای هنر و تجربه پنج میلیون تومان هم هزینه نمی شود در حالی که فیلم مستند به لحاظ ارزشی کمتر از دیگر فیلمها نیست و چون مخاطبش متفاوت است لازم است که برای آن هزینه شود.

«مشق امشب» با وجود همه مسائلی که به آن اشاره کردید در شرایط اجتماعی خاصی در کشور اکران شده است. پیش بینی شما در زمینه احتمال استقبال مخاطبان چیست؟

فیلم «مشق امشب» هم نقد مشکلات امروز جامعه است و اگر اکنون این مستند اکران شده است، به این دلیل است که باید به نقد جامعه گوش داد و به آن رسیدگی کرد.

جامعه ما پذیرش مشکلات بیش از این را ندارد و این مشکلات کنونی را اگر بتوانیم مرتفع کنیم می تواند مسیر پیشرفت را طی کند. شرایط اکران برای فیلم ما مساعد نیست و شاید این فیلم مخاطب چندانی هم نداشته باشد اما خواستم حرفم را بزنم و بگویم که مشکلات ما در کشور متعدد است و باید قدم پیش گذاشت و هر کسی گوشه ای از کار را بگیرد که مسائل رفته رفته حل شود. به هر حال این مستند چند سال پیش ساخته شده و برای رفع مسائلی که در فیلم به آن اشاره شده حتی یک روز را هم نباید از دست داد و باید هر چه زودتر جلوی این روند نادرست آموزشی در کشور گرفته شود.

رسالت ما نشان دادن این مسائل در نظام آموزش و پرورش نسل آینده کشور ماست و چیزی نیست که آن را درگیر سیاست و جناح خاصی کنیم. اینها بچه های همه ما هستند و این موضوعی نیست که برای آن صبر کنیم و باید از همین امروز به فکر رفع موانع آن باشیم.

باز خوردها تاکنون چطور بوده است؟

هر کسی که به دیدن این فیلم آمده، ناراضی برنگشته و تا پایان با فیلم همراهی کرده است چون جامعه مخاطبان را چهل میلیونی دیده ایم و بنابراین هر کسی که کودکی در خانه دارد می تواند مخاطب این فیلم باشد.

واکنش یکی از مخاطبان این مستند در یک جشنواره خارجی هم جالب بود، یکی از بچه های این مستند به اسم عمادرضا درباره ثروت پدر و مادرش و شرایط تحصیلش خیلی غلوا میز صحبت می کند و این مخاطب بعد از دیدن فیلم به من گفت فکر می کنم عمادرضا راست نمی گوید که من هم تایید کردم و بعد گفت به نظر من او دروغ نمی گوید بلکه درباره آرزوهایش حرف می زند که دوست دارد پدر و مادرش باسواد باشند، او را تنبیه نکنند و سراغ کار کردن نفرستند و من به عنوان سازنده این مستند احساس کردم که این بچه ها چقدر ابعاد مختلفی دارند.

حرف آخر؟

من با این بچه ها زندگی کردم و هنوز هم زندگی می کنم وقتی بچه های کار را بیرون می بینم. این فیلم همچنان ادامه دارد تا زمانی که کودکان کار هستند. دوستی درباره این مستند می گفت که کودکان ما به ویژه کودکان کار کودکی نمی کنند. در کودکی جوان می شوند و در جوانی پیر می شوند. وقتی شرایط بچه ها در پایتخت کشور به این شکل است، پس وای به حال بچه های مرز نشین.

نباید بگذاریم آرزوهای آنها دفن بشود و این آرزوها در شکاف عمیق طبقاتی جامعه گیر کند.

برخی بچه ها در این فیلم مستند، نمی دانستند بهترین آرزوهایشان چیست و بهترین غذایی که می توانند بخورند چیست.

با توجه به این شرایط و اهمیت آن لازم است که همه ما و هر کسی که در مسیر فرهنگ و فرهنگسازی قدم برمی دارد باید سهم خود را در راستای رفع این مشکلات بردارد تا به این جریان نادرست آموزشی در کشور و مسائل متعدد کودکان کار پایان بدهیم. ما هم سهم خودمان را برداشتیم و این مستند را ساختیم و سعی کردیم تا نیکوکاران کشور را به جامعه هدف نزدیک کنیم و رسالت معنوی خودمان را حتی با برداشتن یک قدم انجام بدهیم.

مسائل و معضلات کودکان کار بسیار متعدد و ناگوار است ولی ما فقط روی تحصیل آنها در این مستند تمرکز کردیم و لازم است که مسائل دیگر آنها هم مورد بررسی قرار بگیرد.

جهانی داشته است، به دلیل اهمیت، تمرکز و حساسیت آنها روی بحث کودکان و مسائل آموزشی آنها به عنوان نسل آینده است.

استقبال از این مستند در جشنواره های جهانی چگونه بود و واکنش مخاطبان خارجی به این فیلم مستند چه بود؟

در زمان اکران این مستند در آمستردام هلند، متولیان آموزشی این کشور به همراه کودکان به سینماهای بالای هزار نفر جمعیت می آمدند. چون بچه هایشان برایشان مهم هستند. مسئولان آموزشی هلند که فیلم را دیدند به این فکر کردند که شاید بچه های ما هم به دلیل استفاده از تکنولوژی، نسبت به تحصیل بی انگیزه شوند و به دنبال راهکاری برای پیشگیری از این مسئله بودند اما در کشور خودمان هیچ مسئولی سراغی از ما نگرفت. نمایش این مستند برخی دیگر از مخاطبان خارجی را به این فکر انداخت که شاید مشکلات بچه های شما در زمینه طلاق پدر و مادر، شرایط مالی و یا شاغل بودن پدر و مادر برای بچه های ما هم اتفاق بیفتد و آنها را دچار بی انگیزگی کند و از این منظر با این مستند ارتباط برقرار کردند.

با چه مسائل و چالش هایی در جریان ساخت این مستند روبرو شدید؟

بزرگترین مسئله مستندسازان، سرمایه گذار است. فیلم مستند چون فیلم گیشه نیست بنابراین حتی اگر سوژه جذابی هم داشته باشد، هیچ تهیه کننده و سرمایه گذاری پیدا نمی کند و مستندسازان معمولاً خودشان هزینه می کنند و با فروش ماشین و خانه فیلمهایشان را می سازند و برخی هم ناچار می شوند وارد فیلمسازی داستانی شوند که امور زندگی شان بچرخد و به این ترتیب ما مستندسازان بسیار خوبی را از دست می دهیم. مستندسازانی که با آثارشان جامعه را رو به جلو

چقدر از فیلم مستند آقای کیارستمی وام گرفتید؟

عنوان مستند ما برگرفته از عنوان مستند آقای کیارستمی است و به نوعی «مشق امشب» تکلیف امروز ما برای بچه های آینده است.

از المان های مستند آقای کیارستمی هم استفاده کردیم و خواستیم به اثر خودمان یک عمق سی ساله بدهیم و در ضمن مستند مشق شب آقای کیارستمی را هم یادآور شویم که سی سال پیش این مسائل مطرح شد، هیچ مسئولی اعتنا نکرد، سی سال بعد هم دوباره این مسائل مطرح شد و اگر باز هم هیچ اعتنایی به آن نشود، ممکن است سی سال بعد منجر به یک فاجعه غیر قابل جبران شود.

ما سعی کردیم در مستند «مشق امشب» مستند آقای کیارستمی را زنده کنیم و مخاطب را تهییج کنیم که اگر آن را ندیده حتما ببیند و از کنار هم گذاشتن هر دو مستند به یک نتایجی دست پیدا کند و او را به فکر وادار کند که این اتفاق مطلوب ماست و فکر می کنم وظیفه یک فیلمساز تجربی و متفکر همین است که مخاطب را به فکر کردن و درست دیدن شرایط جامعه وادار کند.

فکر می کنید اسم آقای کیارستمی و اشاره به مستند او و تشابه اسمی هر دو مستند چقدر به دیدن شدن «مشق امشب» در سطح جهانی کمک کرده است؟

«مشق امشب» درست است که به فیلم مستند آقای کیارستمی اشاره دارد اما فیلم ما کاملاً مستقل است و بچه های امروز را بررسی می کند. یعنی اگر صحنه های مربوط به آقای کیارستمی را برداریم، هیچ لطمه ای به فیلم ما نمی خورد.

همچنین مستند ما هیچ گونه موضع گیری سیاسی ندارد و موضعی کاملاً اجتماعی دارد. اگر منتقدان و مقاله نویسان نشریات خارجی به مستند «مشق امشب» پرداختند و موفقیت هایی را در جشنواره های